

Elia verzet zich fel tegen koning Achab

We hebben gelezen over Elia, de profeet, en over Obadja, de 'hofmeester' van Achab, dat wil zeggen: één van de hoogste officials in het land, degene die de leiding had over de hele hofhouding van Achab, en daarmee in feite over het hele overheidsapparaat. Je zou bijna kunnen zeggen: de premier, de eerste minister. Twee mensen met een totaal verschillende taak, en toch... twee mensen die dezelfde hemelse Heer dienen. En hoe langer je daarover over nadenkt, hoe opmerkelijker dat wordt. Want aan de ene kant heb je dus Elia, en als er nu één is geweest die zich fel heeft verzet tegen koning Achab, dan was het wel Elia. Koning Achab was een slechte koning. Dat staat in 1 Koningen 16, twee hoofdstukken eerder. Ik lees het even voor, vers 30-33: 'Achab, de zoon van Omri, deed wat slecht was in de ogen van de HERE, meer dan allen die er vóór hem geweest waren. En het gebeurde (was het gering dat hij in de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, ging?) dat hij ook nog Izebel tot vrouw nam, de dochter van Ethbaäl, de koning van de Sidoniërs, en dat hij de Baäl ging dienen en zich daarvoor neerboog. Hij richtte voor de Baäl een altaar op in het huis van de Baäl, dat hij in Samaria gebouwd had. Ook maakte Achab een gewijde paal, zodat Achab nog meer deed om de HERE, de God van Israël, tot toorn te verwekken dan alle koningen van Israël die er vóór hem geweest waren.'

Achab en Izebel hadden samen een program. Ze wilden de dienst aan de HERE, de God van Israël, actief tegengaan en ze rustten niet voordat iedereen zich zou neerbuigen voor de afgod Baäl. Elia werd door God geroepen om zich fel te verzetten tegen deze koning Achab. Hij moest aankondigen dat er een droogte zou komen, dat er geen druppel regen zou vallen, totdat God Zelf aan die droogte weer een einde zou maken. Die droogte betekende hongersnood, dood en verderf.

De HERE wist hoezeer koning Achab met zijn hele hart Elia haatte. Daarom zei de HERE tegen Elia: 'Elia, je moet je verbergen, Ik zal voor je zorgen.' Eerst was dat in de eenzaamheid van de woestijn, bij de beek Krith. Daar stuurde God raven, die Elia twee keer per dag brood brachten, en vlees. En vervolgens zorgde God voor Elia in de plaats Zarfath, daar was een weduwe die op een wonderlijke manier elke dag van God voedsel kreeg om daarmee Elia en haar gezin te onderhouden.

Obadja heeft juist een hoge functie in dienst van Achab

Dus dat is aan de ene kant: Elia, de profeet. En dan heb je aan de andere kant Obadja. Hij heeft een heel mooie naam. Obadja betekent: 'obed', dienaar, van 'Ja', van Jahwe: 'dienaar van de HERE'. En dat is deze Obadja ook. We hebben het gelezen in vers 3: 'Nu vreesde Obadja de HERE zeer.' Dat wil zeggen: Obadja heeft diep ontzag voor God. Als de Bijbel zegt dat iemand 'de HERE vreest', dan is dat iets heel positiefs.

Vergelijk het maar met de bergen: als je in Chamonix bent, in Frankrijk, en je klimt vanuit Chamonix naar het noorden, de berg op, dan kijk je over het dal en dan zie je in het zuiden de Mont Blanc. Dat is zo'n indrukwekkende berg, de hoogste berg van Europa. Maar met zo'n berg valt niet te spotten. Hoeveel mensen zijn er al omgekomen bij een poging om de Mont Blanc te beklimmen...?

Net als dat je niet kunt spotten met de diepze. Deze week kwamen vijf mensen om het leven toen ze wilden duiken naar de Titanic. Met de oceaan valt niet te spotten...

De oceanen zijn van levensbelang voor deze wereld. En de bergen zijn geweldig mooi! Maar ga er vooral niet klakkeloos mee om. Zo is het met God ook: niemand is zo goed als God, zo groot, zo machtig, zo heilig, zo genadig, zo trouw, zo barmhartig. Maar met God valt niet te spotten. Hoe meer je Hem leert kennen, hoe meer je onder de indruk raakt van wie Hij is. 'Obadja vreesde de HERE zeer.'

En weet je, als je beseft dat die machtige God jouw hemelse Vader is, dan ben jij dus veilig in Zijn hoede. Dat maakt een moedig mens van je. Net als een kind dat zegt: 'Mijn vader kan alles!' Bij je vader voel je veilig.

Deze Obadja heeft dus een héél hoge positie aan het hof van die goddeloze Achab en Izebel. Je zou zeggen: 'Hoe kán dat?' Dat

kan alleen als je óf je principes verloochent, óf je hebt een héél sterk roepingsbesef. Bij Obadja gaat het om het laatste, dat is overduidelijk. Hij verloochent zijn principes niet, integendeel! Obadja zit in het verzet. Hij gebruikt zijn positie om mensen te redden. Want Achab en Izebel hebben geprobeerd om alle profeten van de HERE uit te roeien. Maar Obadja heeft honderd profeten verborgen, in twee groepen van vijftig, per groep in een grot. En blijkbaar lukt het Obadja om die profeten te onderhouden met water en brood. Terwijl er droogte is en hongersnood. Er is gebrek aan water, er is gebrek aan brood. Maar Obadja weet het toch te organiseren voor die honderd profeten. Wat hij doet is illegaal! Dat is duidelijk. Maar hij weet: 'Dit is mijn roeping!' Is Obadja onverschrokken, is hij voor niemand bang? Dat zeker

niet! Je merkt in dit bijbelgedeelte dat Obadja juist héél bang is. Elia zegt tegen hem: 'Ga je meester maar halen, koning Achab, want ik heb een boodschap voor hem.' En als Obadja die opdracht krijgt, dan zegt hij: 'Hoe kunt u dat van mij vragen? Ik durf niet! Stel dat ik terugkom en u bent weg! Stel dat de Geest van de HERE u wegneemt en ergens anders heen brengt. Dan word ik gedood!'

Misschien was Obadja bang dat

koning Achab hem in verband zou brengen met Elia: 'Hé, heb jij contact met Elia? Hoe zit dat dan?' Achab zou zómaar kunnen ontdekken dat Obadja in het verzet zit...

Is Obadja een held? Nou, als een held iemand is die nooit bang is, dan is Obadja geen held. Maar een held is iemand die misschien wel doodsbang is, en toch doet wat er moet gebeuren, door de kracht van God! Dat is wat je hier ziet, bij Obadja.

Twee mensen: de één protesteert tegen de regering van Achab, profeteert daartegen. De ander staat in dienst van Achab, op een hoge positie. Twee tegengestelde roepingen, en toch... één hemelse Heer. En állebei deze mensen, Elia en Obadja, dienen deze Heer met hun héle hart.

Je kunt voor een dilemma staan... wat wil God van je?

Hoeveel mensen hebben al niet voor dit soort dilemma's gestaan. Wat moet ik kiezen? Wat is nú mijn roeping? Hoe moet ik handelen?

Ik las over de opa van Sybrand van Haersma Buma. Je weet wel: de burgemeester van Leeuwarden. Zijn opa was ook burgemeester in Friesland, in de gemeente Wymbritseradeel. Maar in 1940 vielen de Duitsers ons land binnen. En opa Van Haersma Buma stond voor de vraag: 'Wat moet ik doen? De vijand is nu aan de macht. Moet ik burgemeester blijven, of moet ik aftreden?' Van Haersma Buma was een oprecht christen. Ongetwijfeld bracht hij het in gebed. Hij koos ervoor om aan te blijven. In februari 1941 droeg hij een speldje met de beeltenis van koningin Wilhelmina. Daarvoor moest hij zich verantwoorden, hij werd gevangen gezet en uiteindelijk omgebracht in concentratiekamp Neuengamme. Ook als je God gehoorzaamt, betekent dat lang niet altijd dat het je hiér in deze wereld goed gaat. Het kan je dood betekenen...

In oorlogstijd komt alles op scherp te staan. dan zijn de dilemma's vaak extreem. Maar in mindere mate hebben we er ook nu mee te maken. Ik hoorde deze week een debat op de radio. In Flevoland hebben vijf partijen een akkoord gesloten om de provincie te gaan besturen: BBB, VVD, SGP, ChristenUnie en de PVV. Vooral in de achterban van de ChristenUnie rommelt het. Ik hoorde twee leden aan het woord. De één zei: 'Als christen kun je toch nooit gaan samenwerken met de PVV?' De ander zei: 'Meedoen is veel beter dan aan de kant gaan zitten.'

Elia en Obadja, de profeet en de bestuurder. Ze er ook nu állebei! Stel: je kind is héél goed in voetbal en wordt geselecteerd om bij Feyenoord een training te krijgen. Wat vind je daarvan als ouders? Stel: je kind kan profvoetballer worden. Dan komt je kind terecht in

een wereld waar héél veel draait om geld, om enorme ego's, om beroemdheid, een wereld waarin je de zondag als dag van God wel kunt vergeten. Je zou zeggen: dat moet je absoluut niet willen! En toch: afgelopen najaar in Qatar, bij het WK, waren er christenvoetballers in de Nederlandse selectie, die bijeenkomsten organiseerden waar uit de Bijbel werd gelezen en werd gebeden. Van de 26 leden van het Nederlands elftal deden er 15 aan die bijeenkomsten mee. Er werd over gepraat in alle talkshows, er ging een gigantisch getuigenis vanuit. Blijkbaar is het zo dat God mensen roept op heel verschillende manieren. Je kunt geroepen worden om, net als Elia, fel te protesteren tegen allerlei misstanden. Je kunt ook geroepen worden om, net als Obadja, onderdeel uit te maken van een systeem dat misschien wel heel erg aangetast is door het kwaad, maar waarin jij iets heel goeds kunt doen.

Drie vragen

En als je daarover nadenkt, dan is het goed dat je jezelf drie vragen stelt.

1. Wat is je roeping?

Ten eerste: 'Wat is mijn roeping?' Kijk, het kan zijn dat je allang ergens een plek hebt. Je woont ergens, je hebt misschien een bepaalde baan, op je zit op een bepaalde school, of je doet een bepaalde studie. Of je doet een bepaalde soort vrijwilligerswerk. Groot kans dat dát je eerste roeping is. Je bent daar niet voor niets, op die plek. In die straat, in die functie, met die verantwoordelijkheden. Maar het kan heel goed zijn dat je jouw rol nú niet ervaart als een roeping. En dan is het goed om daarover na te denken: 'Moet ik het niet veel meer als een roeping gaan zien?' Woon je toevallig naast dié burens of dié burens? Toeval bestaat toch niet? Zit je toevallig op die school? Werk je toevallig samen met andere studenten in een werkgroep? Wat is jouw roeping? Misschien moet je met andere ogen gaan kijken, en het bidden: 'HERE, laat het me zien: wat vraagt U van mij op deze plek?' Misschien heb je een roeping zoals Elia, om protesteren. Misschien moet je wel optreden als klokkenluider. Of je hebt een roeping als Obadja. Het kan zomaar zijn dat veel christenen niet zoveel begrip hebben voor jouw situatie. 'Hoe kun je dat nou doen? Hoe kun je daar nou werken?' Die vragen moet je serieus nemen, en toch, uiteindelijk, komt het aan op Gods roeping voor jou. Het kan zijn dat je momenteel op een kruispunt staat. Dat je zoekt naar je roeping, naar Gods wil voor de komende periode in je leven. En misschien helpt deze geschiedenis je wel, over Elia en Obadja. God kan verschillende wegen gaan. Maar Hij is en blijft dezelfde God. In 1 Korinthe 12 laat Paulus zien dat God ons ook allemaal verschillend gemaakt heeft. En dat Hij ons ook allemaal verschillende gaven geeft. Daar horen ook verschillende roepingen bij. Het gaat er dus om dat je niet jezelf voortdurend vergelijkt met anderen. Nee, de vraag is: wat is Gods weg met jou? Dat is de eerste vraag: 'Wat is mijn roeping?'

2. Welke kansen heb jij binnen jouw roeping?

De tweede vraag gaat een stapje verder: 'Wat zijn binnen mijn roeping de mogelijkheden die ik krijg, de kansen?' Obadja heeft door zijn bijzondere positie aan het hof de mogelijkheid om mensen te redden. En hij gebruikt die mogelijkheid ook! Hij benut de kansen die God hem geeft. Welke kansen krijg jij, op de plek waar God jou heeft geroepen? Ik heb hier een boek waar ik weleens vaker wat uit heb voorgelezen: *God in de stad* van Gea Gort. Het gaat vooral over Rotterdam en hoe mensen hier in de stad God dienen. Ik vind het een heel mooi boek, met heel waardevolle interviews, het is alleen niet meer zo recent, het is van 2011. Dus ja, het leven gaat weer door, ook het leven van de mensen die geïnterviewd zijn. Maar goed, ik las een stukje, dat vind ik zo leuk, dat lees ik graag voor. Over kansen die God jou geeft, in jouw eigen situatie. Toen Jannie Hoogendoorn werd geïnterviewd voor dit boek, was ze docente Engels aan het Albedacollege. Ik lees een stukje voor: 'Veertig procent van de leerlingen van deze school kampt met schulden en/of psychische, relationele en gezondheidsproblemen. "Ze

worden thuis óf te strak gehouden óf volkomen losgelaten," weet Jannie. Ze geeft les aan acht klassen van rond de vijftientwintig leerlingen. Aan het eind van de driejarige opleiding heeft Jannie met velen een band opgebouwd. "Als docent ben ik het eerste aanspreekpunt. Ze hebben een luisterend oor nodig, soms ben ik meer een maatschappelijk werkster."

Jannie komt uit een oudgereformeerd milieu. Juist de "ouderwetse" tradities vanuit deze kerkelijke kring blijken een aanleiding te zijn voor bezinning en levensvragen. Goedlachs en levendig vertelt Jannie: "De vraag komt jaarlijks in de klas terug waarom ik altijd een rok draag. Het opent het gesprek, het is een ijsbreker. Ik vraag hun waarom zij altijd een hoofddoek dragen, en zij vragen mij of ik ook bid. Een dergelijk gesprek kan uren doorgaan, zowel privé als in de klas. Ik had nooit gedacht dat het dragen van een rok zoveel reacties op zou roepen." Met een twinkeling in haar ogen voegt ze eraan toe: "Ik draag mijn hoofddoek om mijn benen."

Ik vind dit zo'n mooi stukje: een oudgereformeerde docente wordt door God geroepen op een Rotterdamse school met veel moslimleerlingen. En juist dáár geeft God haar heel specifieke mogelijkheden. Kansen die ze nooit verwacht had.

Welke mogelijkheden heb jij, in jouw roeping, in jouw leven? Welke kansen krijg je, in je werk, je vrijwilligerswerk? Of in je flat, of in je straat?

Hoe kun je iets van God laten zien? Hoe kun je vingerafdrukken van Jezus nalaten, daar waar jij komt? Dat is de tweede vraag. Dus dit zijn de eerste twee vragen: (1) 'Wat is mijn roeping?' (2) 'Wat zijn binnen mijn roeping de kansen die ik krijg?'

3. Hoe kan ik iemand met een andere roeping steunen?

En dan de derde vraag: 'Hoe kan ik iemand met een andere roeping steunen?'

Kijk nog eens in 1 Koningen 18. Obadja steunt de profeten. Mensen met een héél andere roeping dan hij. Dankzij Obadja zijn er honderd profeten die aan de dood ontkomen. En Elia van zijn kant steunt Obadja. Als Obadja bang is en hij zegt: 'Straks kom ik terug met koning Achab, en dan bent u verdwenen!' dan zegt Elia: 'Nee, Obadja, wees niet bang, ik zal er zijn.' Vers 15: 'Elia zei: Zo waar de HERE van de legermachten leeft, voor Wiens aangezicht ik sta, voorzeker, vandaag zal ik mij aan hem vertonen!' Weet je wat me opvalt? Dat we óók als christenen zó hard kunnen zijn in ons oordeel, óók over andere christenen. Misschien wel júíst over andere christenen. Ik lees weleens wat op een christelijke nieuwssite, en als je dan kijkt welke reacties daaronder geplaatst worden, dan is dat vaak verbijsterend. Zó hard, zó veroordelend. Gelukkig niet altijd, er zijn ook bruggenbouwers, maar ik schrik er wel vaak van.

Ja, we hebben zeker Elia's nodig, mensen die durven protesteren, mensen die hun mond open doen tegen misstanden. Maar we hebben ook Obadja's nodig, mensen die niet bang zijn om zich in te zetten, om verantwoordelijkheid te dragen, om misschien soms wel vuile handen te maken, omdat God ook op die plekken mensen roept.

Wat in ieder geval helpt, is goed luisteren. Waarom kiest die ander voor een andere weg? Is dat Gods roeping voor hem, voor haar? Hoe heeft de HERE die ander geleid? En dan niet te snel zeggen dat het niet deugt wat die ander doet.

De Elia's krijgen vaak te horen dat ze makkelijk praten hebben. 'Ja, ja, de beste stuurman staan aan wal. Jij kunt lekker makkelijk je handen schoon houden.'

De Obadja's krijgen vaak te horen dat ze maar halve christenen zijn: 'Jij verloochent je principes om een mooie plek te hebben, een mooie carrière.'

Vandaag spreekt God tot ons door dit bijbelgedeelte. En Hij laat het zien: 'Ik roep mensen op héél verschillende plekken, voor heel verschillende taken. Maar houd elkaar vast!'

Dat is de derde vraag: hoe kan ik de ander steunen, mijn broer, mijn zus in Christus, die een andere roeping heeft dan ik?

We hebben één Schepper, één hemelse Heer, één Vader. Hij heeft voor ieder van ons een roeping. We hebben een bestemming: dienen met verstand met gevoel, vanuit gehoorzaamheid aan Hem. Want Hij alleen, Hij is ons doel! Amen.